

OSALLISUUSOHJELMA

Johdanto

Kuntalain mukaan ”valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palveluiden käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunta voi vapaasti päättää siitä, miten se tämän velvollisuutensa käytännössä toteuttaa”.

Osallisuus on mahdollisuutta ilmaista mielipiteitään ja näkemyksiään, vaikuttaa päätöksentekoon ja saada aikaan muutosta. Osallisuuteen liittyvät kokemukset yhteisöön kuulumisesta ja omasta merkityksestä yhteisön jäsenenä. Osallisuutta vahvistava toiminta voi olla hyvin monenlaista osallistumista yhteiseen tekemiseen.

Osallisuusohjelman pohjalla on valtuuston 29.1.2018 hyväksymä strategia. Strategiasta johdettu osallisuusohjelma sisältää toimenpiteet, joilla strategiaan toteutetaan vuosina 2023 – 2025.

Osallisuuden painopistealueet kunnan strategiassa ja siitä johdetut osallisuusohjelman tavoitteet:
**Aktiivinen
vuoropuhelu**

- Viestinnän tehostaminen
- Kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa asioihin
- Vuorovaikutuksen vahvistaminen kuntalaisten, yhteisöjen ja kunnan välillä sekä toimijat keskenään
- Uudenlaisten teknisten viestinnän ratkaisujen hyödyntäminen

**Yhdessä
tekeminen**

- Maaseudun kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen hyvinvointitoimijana ja yhteisöllisen palvelutuotannon ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden edistäminen
- Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen
- Erilaiset sähköiset alustat ja kohderyhmäkohtaiset foorumit

Verkostot

- Kuntalaisten osallistamisen mahdollistaminen yhteiseen toimintaan

**Vastuunotto
itsestä ja muista**

- Vastuullinen kuntalainen huolehtii itsestään, muista ja ympäristöstään

Osallisuusohjelman painopistealueille on määritetty tärkeimmät tavoitteet ja toimenpiteet. Jokaiselle toimenpiteelle on asetettu mittari ja vastuutaho. Tarkennetut toimenpiteet määritellään lautakunnittain vuosittain laadittavan talousarvion yhteydessä. Toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta raportoidaan puolivuositain talousarvioseurannan yhteydessä. Osallisuusohjelman etenemisestä raportoidaan kunnanvaltuustolle ja kunnanhallitukselle vuosittain.

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI / SEURANTA	AIKATAULU	VASTUUTAHO
AKTIIVINEN VUOROPUHELU				
Viestinnän tehostaminen	Panostaminen ulospäin viestintään	Kunnan viestinnän kokonaistilan arviointi	Kerran vuodessa	Hyvinvointijohtaja/ Viestintätiimi
Kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa asioihin	Otetaan käyttöön menetelmiä, miten kuntalaiset voivat osallistua Osallistuva budjetointi	Osallistamiskysely ja sen pohjalta toteutus eri vuorovaikutustilaisuuksien palautekyselyt Osallistuva budjetointi toteutettu	2023 Demokratiahanke Vuosittain eri tilaisuuksissa Kerran vuodessa	Kirjastopalvelut Toimialat Talous- ja hallintojohtaja
Vuorovaikutuksen vahvistaminen kuntalaisten, yhteisöjen ja kunnan välillä sekä toimijat keskenään	Yhdistysohjelma Seuraparlamenttitoiminnan aktivointi	Yhdistysohjelma laadittu ja käytössä Toiminta aloitettu	2022 syyskuu	Hyvinvointijohtaja
Uudenlaisten teknisten viestinnän ratkaisujen hyödyntäminen	Digitaalisten välineiden ja tapojen aktivointi	Uudet tekniset ratkaisut ja niiden käyttö	Jatkuvaa	Toimialat
YHDESSÄ TEKEMINEN				
Maaseudun kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen hyvinvointitoimijana ja yhteisöllisen palvelutuotannon	Kuntalaiset mukaan tekemään ja rakentamaan kuntaa erilaisin osallistuttamismenetelmin	Osallistamiskysely Kuntalaisten mukanaolo eri hankkeissa ja päätöksenteossa	2023 Jatkuvaa	Kirjastopalvelut Toimialat Hyvinvointitoimiala

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI / SEURANTA	AIKATAULU	VASTUU-TAHO
ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden edistäminen		Avustusjärjestelmä hyvinvointitavoitteiden suuntainen, joka mahdollistaa kansalaistoiminnan tukemisen Äänestysprosentti vaaleissa		
Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen	ME-ruskolaiset henki Miten tulla osaksi ruskolaisuutta (kuntaan muuttavat) Vuorovaikutuksellinen dialogi kuntalaisten kanssa toimialojen sisällä	Toteumatieto kuntaan muuttavien huomioimisesta Toteutetut dialogit	2023- Jatkuvaa	Keskushallinto Toimialat
Erilaiset sähköiset alustat ja kohderyhmäkohtaiset foorumit	Toimialojen sähköiset kyselypohjat Kunnan verkkosivujen päivittäminen osallistuvampaan ja opastavampaan suuntaan	Toteumatieto Toteumatieto	Jatkuvaa Jatkuvaa	Toimialat
VERKOSTOT				
Kuntalaisten osallistamisen mahdollistaminen yhteiseen toimintaan	Asukaskyselyt Esittelytilaisuudet Kuntalaisraadit	Toteumatieto eri osallistumisen muodoista	Jatkuvaa Jatkuvaa Tarvittaessa	Toimialat
VASTUUNOTTO ITSESTÄ JA MUISTA				
Vastuullinen kuntalainen huolehtii itsestään, muista ja ympäristöstään	Kuntalaisten yhteiset tapahtumat Oikea-aikaiset palvelut Yhteisöllisyys	Tapahtumien määrä Kävijämäärät Palvelustrategia Vapaaehtoistyön aktivointi Yhteisöllisyyden merkityksen kokeminen Ruskolla	Vuosittain Vuosittain Finsote -kysely Kuntalaiskyselyn yhteydessä	Toimialat